

PROGRAM

ett forum för alla om våra stora rovdjur
och människors relationer till rovdjuren

Vålådalen
7 – 9 mars 2005

Vi tackar alla som gjorde det möjligt att genomföra
Vargsymposiet 2005

Direktoratet för Naturförvaltning och Naturvårdsverket

AV-Huset Ljud & Bildteknik
Bohlins Project
DAUS Tryckeri
Rovdjurscentret De 5 Stora
Svenska Djurparksföreningen
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Vålådalens Fjällstation
Världsnaturfonden WWF
Åre kommun

Måndag 7 mars

Ordförande: Mats Ericson / TAIGA Natur & Foto

- 09:00 – 12:00 **Incheckning sker i receptionen, Vålådalens Fjällstation. Registrering för deltagande i Vargsymposiet sker i sporthallen.**
Från kl 10:45 serveras lunch till en kostnad av 75 kr.
- 12:00 **Symposiet öppnar i Sporthallen.**
Mats Ericson / TAIGA Natur & Foto
- 12:10 **Tomas Frisk**, projektledare för Rovdjurscentret De 5 Stora.
Kort lägesbeskrivning av projektet.
- 12:20 **Henrik Andrén**, Grimsö Forskningsstation.
Lodjursläget, felkällor vid inventering, utveckling och framtida prognoser för lodjur.
- 13:00 **Åke Aronson** kommer från Viltskadecenter för att ge oss den årliga uppdaterade informationen om **Vargläget i Skandinavien**.
- 13:30 **Håkan Sand**, Grimsö Forskningsstation / Skandulv.
Vargars jaktframgång på älg – är svenska vargar bättre jägare än nordamerikanska vargar?
- 14:15 Fika
- 15:00 **Olof Liberg**, Grimsö Forskningsstation / Skandulv.
Oidipus och vargen – om släktskap, parbildning och inavel hos våra skandinaviska vargar.
- 15:45 **Jon Swenson**, vetenskaplig ledare för det Skandinaviska Björnprojektet, kommer äntligen tillbaka till Vargsymposiet.
Inblickar i ett långvarigt och lyckosamt forskningsprojekt.
- 16:45 **Tarja Cronberg** representerar Parlamentet i Finland och den regionala rovdjurskommittén i Nord-Karelen.
De stora rovdjuren i Finland. Egna erfarenheter av rovdjur i Nord-Karelen och inblickar i hur lokala rovdjursgrupper fungerar i Finland.
- 17:30 Frågestund med dagens föreläsare i panelen.
- 19:00 Middag
- 21:00 **Arne Mortensen** visar sina unika filmsekvenser av vilda svenska vargar filmade under naturliga förhållanden. Med hjälp av hårt arbete, kunnande och massor av tålamod har Arne lyckats med det som många har drömt om. Nu kan du se ett urval av Arnes filmer och höra honom berätta.
- Puben öppnar efter Arnes framträdande.

Tisdag 8 mars

Ordförande: FM Karin Ericson / TAIGA Natur & Foto
EM Lotta Samuelson / Världsnaturfonden WWF

Temat för dagen är förvaltning av stora rovdjur, med speciell inriktning på lokal och regional förvaltning

- 09:00 **Zanete Andersone-Lilley**, biolog från Lettland, arbetar i ett Norskt – Baltiskt - Polskt projekt om stora rovdjur i nordliga landskap.
Large Carnivores in the Baltics: their status and management.
- 09:45 **Vemund Jaren**, Seniorrådgiver Direktoratet for Naturforvaltning.
Norsk rovviltpolitikk og forvaltningsstrategier etter Stortingets behandling av rovviltmeldingen.
- 10:15 Fika
- 11:00 **Terje Bø**, Direktoratet for Naturforvaltning.
Ny forskrift om forvaltning av rovvilt i Norge.
- 11:30 **Susanna Löfgren**, Naturvårdsverket
Rovdjurspolitik i praktiken.
- 12:15 Lunch
- 13:30 **Zanete Andersone-Lilley**
Human – Carnivore co-existence in the Baltics: attitudes and conflicts.
- 14:15 **Svein Karlsen**, Miljøverndirektør Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.
Nye regionale rovviltnemnder og regionale forvaltningsplaner for rovvilt i Norge.
- 15:00 Fika
- 15:45 **Michael Schneider**, länsstyrelsen i Västerbottens län.
Framgångsrik regional rovdjursförvaltning i de svenska länen - möjligheter och begränsningar utifrån exemplet Västerbotten.
- 16:30 **Diskussion och debatt med dagens föreläsare i panelen.**
Ordförande Henrik Ekman
Rovdjuren – en demokratifråga eller en fråga om respekt också för rovdjurens rätt att existera i vår natur?
Kan länsstyrelser, fylken och andra regionala organ gemensamt ta ansvaret för att bevara de stora rovdjuren som en naturlig del av vår nordiska fauna?
- 19:00 Middag och pubafton med underhållning.

Onsdag 9 mars

Ordförande: Mats Ericson / TAIGA Natur & Foto

Om medias roll i rovdjursdebatten, attityder till rovdjuren och lite grann om fjällräven – vårt mest hotade rovdjur.

- 09:00 **Henrik Ekman**, vetenskapsjournalist som bland mycket annat har gjort filmen "När vargen kom till Åtorp".
Medierna - opinionens spegel eller skapare?
- 10:00 **J-O Helldin**, forskare från Grimsö / SLU.
Som hund och katt – när rovdjur dödar rovdjur.
J-O redovisar resultat från sin forskning kring lo och räv och gör utblickar över hur stora rovdjur världen över påverkar sina mindre släktingar.
- 10:30 **Bodil Elmhagen**, forskare och koordinator för Projekt Fjällräv SEFALO, ett EU LIFE- projekt för att bevara fjällräven.
Vårt mest hotade rovdjur – om fjällräven och dess relation till rödräven i en föränderlig fjällvärld.
- 11:00 Fika
- 11:30 **Göran Ericsson**, SLU Umeå.
Bor framtidens vargmotståndare i sta'n?
Intressanta resultat från den senaste stora enkätundersökningen om attityder till rovdjuren i fjällänen.
- 12:30 **Annelie Sjölander-Lindqvist**, CEFOS, Göteborgs Universitet.
"Den är ju inte i fårhagen på studiebesök" - Om lokala perspektiv och uppfattningar om varg.
Annelie redovisar intressanta resultat från 30 djupintervjuer med personer boende i vargrevir.
- 13:30 Avslutande lunch.
- 15:00 Transport från Vålådalen till tåget med avgångstid 15:43 från Undersåker.
- 18:00 Middag för dem som stannar några dagar extra och för dem som åker med tåget från Undersåker kl 20:00. (Denna middag ingår ej i symposiepriset)
- 19:15 Transport från Vålådalen till tåget med avgångstid 20:00 från Undersåker.